

Motion till riksdagen 2006/07:Sf296

av **Gunvor G Ericson m.fl. (mp)**

Utgiftsområdena 8, 10, 11, 12 Migration, Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp, Ekonomisk trygghet vid ålderdom och Ekonomisk trygghet för familjer och barn

1 Sammanfattning

Ingen människa är illegal. Ändå bygger Sverige och länder i vår närhet upp högre och högre murar, som förhindrar människors resande, flyktningmöjligheter och utvecklingsmöjligheter. Gränserna och övervakningen av dessa (bland annat Schengen) leder till smuggling av människor för dyra pengar, till kriminalitet och till sociala problem. Miljöpartiet tar avstånd från denna utveckling och vill på sikt ha ett samhälle med en helt fri invandring. På kort sikt skall arbetskraftsinvandringen bli fri och det införs en rätt till automatiskt uppehållstillstånd för den flykting som fått vänta mer än ett år på besked.

Människor flyr till Sverige i förhoppningen om att kunna skapa ett bättre liv här med förbättrade livschanser för sig och sina anhöriga. De som kommer hit skall få ett värdigt bemötande, som präglas av humanitet, omtanke och empati. Vi anser inte att Migrationsverket levt upp till dessa krav och vill därför på sikt avveckla denna myndighet och ersätta den med en ny smalare migrationsmyndighet.

Barnens bästa måste alltid komma först, även i migrationsprocessen. Barns egna asylskäl måste vägas in i migrationsprocessen och tas på största allvar. Ändå var det först genom en extraordinär tidsbegränsad lag som vi i Miljöpartiet tillsammans med Vänsterpartiet och Socialdemokraterna förra mandatperioden lyckades få igenom att flertalet flyktingfamiljer med barn skulle få stanna i Sverige.

På kort sikt må murarna växa men vi är övertygade om att humaniteten och medmänskligheten kommer att segra och att Sverige – med vårt bistånd – kommer att få en human flyktingpolitik.

Fel! Okänt namn på

När det gäller ohälsosituationen i Sverige kan vi konstatera att det allt högre tempot på arbetsplatserna och hög sjukfrånvaro inte löses genom försämrade socialförsäkringar. Det leder snarare till en ökad ekonomisk stress som spår på den ojämlika hälsoutvecklingen i Sverige och därmed en försämrad folkhälsa. Vi anser att det i stället behövs ett förebyggande synsätt i samhället. Insatser skall fokusera på att främja hälsa i stället för att vänta till dess att ohälsa och sjukdom manifesterats. Individer skall ges mer makt och inflytande över sin situation. Det är viktigt att inte fastna i byråkratiska system för att det inte är tydligt vem som har ansvar för rehabilitering.

Vi vänder oss mot de försämringar som föreslås i socialförsäkringssystemet i budgetmotionen. Det gäller bland annat den sänkta sjukpenninggrundande inkomsten, försämrad pensionsrätt för personer med sjuk- och aktivitetsersättning, rätten att kräva läkarintyg från första sjukdagen och stelbenta regler i sjukförsäkring och rehabilitering. Vi föreslår också höjd garantipension och starkt förbättrade möjligheter till tid med barn, genom förlängd föräldraförsäkring och den nya barntidsförsäkringen. Den gör det möjligt att arbeta deltid med särskild ersättning för dem som har barn under tre år.

När man nu sänker taken i sjukförsäkringen anser vi att det är bra att man ändå behåller den högre nivån i föräldraförsäkringen. Med tanke på de könsskillnader som finns på löneområdet kan detta trots allt göra att fler män väljer att vara föräldralediga.

2 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 8 Migration enligt uppställning:

Miljöpartiets förslag, avvikelse från regeringens förslag, mkr

UO 8	Migration	Förslag 2007	Beräknat 2008	Beräknat 2009
	Totalt utgiftsområdet	-49	-47	-47
	Anslag			
12.1	Migrationsverket	-25	-25	-25
12.2	Ersättningar och bostadskostnader	53	55	55
12.4	Domstolsprövning i utlänningsärenden	25	25	25
12.5	Kostnader vid domstolsprövning i utlänningsärenden	93	93	93
12.6	Offentligt biträde i utlänningsärende	-93	-93	-93
12.7	Utresor för avvisade och utvisade	-102	-102	-102

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att avskaffa Migrationsverket och att ersätta denna med en ny myndighet för migrationsfrågorna.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om utbildning om jämställdhet mellan män och kvinnor, HBT, mänskliga rättigheter och barnens bästa för den personal som arbetar med migrationsfrågor.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att införa en rätt till automatiskt uppehållstillstånd för vuxna som väntat längre än ett år och barn som väntat längre än sex månader på att få besked om en ansökan om uppehållstillstånd.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att beslut om offentligt biträde enligt utlänningslagen bör fattas av migrationsdomstol och inte av Migrationsverket.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om införandet av en rätt till hälso- och sjukvård för gömda vuxna flyktingar.
7. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp enligt uppställning:

Miljöpartiets förslag, avvikelse från regeringens förslag, mkr

UO 10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	Förslag 2007	Beräknat 2008	Beräknat 2009
	Totalt utgiftsområdet	2 160	2 160	2 160
	Anslag			
19.1	Sjukpenning och rehabilitering m.m. (återföring)	460	460	460
19.2	Aktivitets- och sjukersättningar m.m. (återföring pensionsrätt)	1 700	1 700	1 700

Fel! Okänt namn på

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att tillsätta en utredning med uppgift att se över en praktisk utformning av trafikförsäkringen byggd på förslagen i alkoholutredningen.¹
9. Riksdagen avslår förslaget om att införa rätt för arbetsgivare att kräva läkarintyg från första dagen.
10. Riksdagen avslår förslaget om att avskaffa försäkringsdelegationerna.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i motionen om att inte utforma stelbenta regler för bemötande av människor med diffusa diagnoser.
12. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom enligt uppställning:

Miljöpartiets förslag, avvikelse från regeringens förslag, mkr

UO 11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	Förslag 2007	Beräknat 2008	Beräknat 2009
Totalt utgiftsområdet				
		500	1 000	1 000
Anslag				
20.1	Garantipension till ålderspension	500	1 000	1 000

13. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn enligt uppställningen:

Miljöpartiets förslag, avvikelse från regeringens förslag, mkr

UO 12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	Förslag 2007	Beräknat 2008	Beräknat 2009
Totalt utgiftsområdet				
		1 315	3 815	3 815
Anslag				
21.2	Föräldraförsäkring (1 ny fullersättningsmånad 2008)	0	1 500	1 500
21.2	Föräldraförsäkring (återställande SGI)	315	315	315
21.2	Föräldraförsäkring (byggs ut med barntidsdel)	1 000	2 000	2 000

14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i motionen om att stärka föräldrars möjlighet till mer tid med sina barn genom förlängd föräldraförsäkring och s.k. barntidsförsäkring.

¹ Yrkande 8 hänvisat till CU.

3 Utgiftsområde 8 Migration

3.1 Migrationsverket

3.1.1 En ny myndighet skall skapas

Migrationsverket är en av de myndigheter i Sverige som är allra mest uppmärksammas, dels för hur enskilda individers ärenden hanteras eller hur enskilda handläggare agerar, dels för hur myndigheten genomför den av riksdagen och regeringen beslutade politiken. Miljöpartiet har ofta ifrågasatt såväl utlänningslagstiftningen som dess tillämpning, då vi sett att det medfört orimliga konsekvenser. Det kan handla om att homosexuella personer från Iran av Migrationsverket bedöms kunna återvända utan risk för tortyr eller annan förnedrande eller omänsklig behandling, trots att de då måste förtrycka sin egen sexualitet. Det kan handla om att kvinnor från Bangladesh, som våldtagits av företrädare för polisen, av Migrationsverket anses kunna återvända till Bangladesh för att där göra en polisanmälan mot de poliser som begått övergreppen, utan risk för fortsatta övergrepp. Det handlar om att Migrationsverket bygger sin bedömning på länderrapporter som är upprättade av personer anställda av staten i de länder de skall bedömma. Exempelen är många.

Det har framkommit ett flertal fall där handläggare inom Migrationsverket hånat eller smädat asylsökande, där asylsökande utsatts för förnedrande behandling av verkets personal och där myndighetens personal uppenbarligen åsidosatt grundläggande krav på objektivitet och opartiskhet. Justitieombudsmannen har i ett flertal ärenden riktat allvarlig kritik mot Migrationsverkets handläggning av ärenden (bland andra dnr 162-2006, beslut 2006-06-07, Initiativärende mot Migrationsverket angående bland annat tjänstemäns agerande efter det att beslut om avvisning eller utvisning verkställt, dnr 2024-2005, beslut 2004-09-21, Anmälan mot Migrationsverket angående långsam handläggning av ett ärende rörande uppehållstillstånd på grund av anknytning).

Det ovan anförda medför att Miljöpartiet anser att Migrationsverket måste läggas ned, på samma sätt som skedde med Utlänningsnämnden, och ersättas med en helt ny struktur. I den nya myndigheten skall inte frågor om arbetstillstånd prövas, utan de kan lämpligen prövas av Arbetsmarknadsverket. Vidare bör frågor om nyanlända flyktingars kommunmottagande helt och hållet hanteras av den nya myndigheten för nyanländas etablering, som vi beskriver under utgiftsområde 13.

3.1.2 Behov av kompetensutveckling

Det är av den största vikt att den personal som arbetar med migrationsfrågor ständigt har barnens bästa för sina ögon vid avgörande av migrationsärenden. Barnens egna skäl skall alltid tas på allvar och prövas för sig och inte ingå i någondera förälders ärende. Varje barn förtjänar att behandlas som en egen person.

Fel! Okänt namn på

Det faktum att Migrationsverket anser att kvinnor och män som förföljs på grund av sin sexualitet eller sexuella läggning eller könsidentitet, skall undertrycka denna för att på så sätt kunna återvända till sitt hemland, visar på ett behov av ökad utbildning i såväl frågor om mänskliga rättigheter som om homo- och bisexuellas och transpersoners levnadsvillkor. Det finns även i övrigt ett stort behov av utbildning om konsekvensen av Sveriges internationella folkrättsliga åtaganden.

För att finansiera denna kompetensutveckling anser vi att 25 miljoner kronor av de 50 miljoner kronor som regeringen anslår för att förbättra förutsättningarna för prövning av asylärenden kan användas.

3.1.3 En stupstock i asylprocessen

Migrationsverket skall enligt sitt regleringsbrev fatta beslut om uppehållstillstånd eller avvisning respektive utvisning senast inom sex månader från det att en ansökan inkommit till verket. Beslut i ärenden som rör ensamkommande barn skall fattas inom tre månader. Under år 2005 var den genomsnittliga handläggningstiden 244 dagar för vuxnas asylärenden, vilket medförde att 55 procent av ärendena fattades inom tidsramen. För barn avgjordes 48 procent av ärendena inom tre månader. Samtidigt finns det uppgifter om personer som väntat betydligt längre än ett år på att få sina ärenden avgjorda.

Oaktat det finns asylskäl eller inte, är det inte förenligt med humanitära krav att låta en asylsökande vänta längre än sex respektive tre månader på att få besked. Detta under förutsättning att den asylsökande samarbetar och lämnar erforderliga uppgifter för handläggningen av ärendet. Miljöpartiet anser därför att utlänningslagen skall ändras, så att det klart framgår att den utlännings som inte fått besked om sin ansökan om uppehållstillstånd inom ett år (vuxna), respektive sex månader (barn), automatiskt skall få uppehållstillstånd. Vi vill att regeringen utreder hur detta skall gå till och därefter snarast återkommer till riksdagen med ett förslag till beslut om detta.

3.1.4 Sammanfattning

Sammanfattningsvis anser Miljöpartiet således att anslag 4:1 minskas med 25 miljoner kronor för vardera kommande år – detta då vi vill återföra 25 miljoner kronor till anslag 12:4 Migrationsdomstolarna för att säkra en fullgod process där. Regeringen bör låta utreda hur ett förfarande med ett automatiskt uppehållstillstånd kan införas.

3.2 Rätt till skola samt hälso- och sjukvård för gömda flyktingar

Flyktingar har fram till dess besked kommit om att de avvisas eller utvisas, rätt till betald skolgång samt hälso- och sjukvård. För barn finns det därefter en rätt till hälso- och sjukvård fullt ut men för vuxna endast för en akut hälso- och sjukvård. Vi anser inte detta vara förenligt med humanitära krav, utan anser att alla gömda flyktingar skall ha rätt till hälso- och sjukvård. Vi anser

att denna rätt kan införas från och med den 1 juli 2007 till en beräknad kostnad av 3 miljoner kronor. Därefter uppgår kostnaden till 5 miljoner kronor per år.

I dag har gömda flyktingbarn ingen automatisk rätt till skolgång i sin vistelsekommun. Det är i stället upp till respektive rektor om han eller hon vill låta barnet få undervisning av skolan. För att utreda hur dessa barn skall kunna få rätt till skolgång, samt hur olika sekretessfrågor med mera skall klaras ut, tillsatte den förra regeringen en utredning för att se över förutsättningarna för att reglera rätt till utbildning, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg för barn och ungdomar som håller sig undan från att avvisas eller utvisas från Sverige. Uppdraget skall redovisas den 15 februari 2007. I väntan på utredningens resultat fick kommunerna ett riktat stöd om 50 miljoner kronor för att kunna ta emot dessa barn i skolorna. Regeringen föreslår nu i budgetpropositionen att dessa medel skall överföras till utgiftsområde 25 och därmed försvinna in i den generella "kommunpåsen". Miljöpartiet motsätter sig detta och vill att dessa medel skall kvarstå som ett riktat stöd till kommunerna för gömda flyktingbarns skolgång. Då redovisas medlen öppet och ingen kommun kan öppet hävda att de inte har råd att ge dessa barn en skolgång. Först när den pågående utredningen är avklarad och ett förslag till beslut medförande rätt till skolgång för de gömda barnen finns kan en sådan överföring som beskrivits få ske.

3.3 Domstolsprövningen

Avskaffandet av utlänningsnämnden och införandet av de nya migrationsdomstolarna, var en seger för oss i Miljöpartiet och andra som tror på en human flyktingpolitik. Systemet är dock inte perfekt utan kan förbättras. Ett självklart led i detta är att migrationsdomstolarna och Migrationsöverdomstolen skall få behålla 25 av de 50 miljoner kronor som regeringen föreslår skall få överföras till anslag 12:1. Dessa medel behövs för att tillförsäkra dem som överklagar mål till domstolarna en kvalitativt god handläggning, att så få mål avgörs som så kallade ensamdomarmål och att så många av dessa som möjligt har en muntlig förhandling med de berörda parterna. På sikt vill vi utveckla domstolsprövningen på andra sätt, men vi utvecklar detta i en särskild partimotion.

3.4 Migrationsdomstolarna skall utse offentliga biträden

I dag utses offentliga biträden enligt utlänningslagen av Migrationsverket. Detta är fel och avviker från hur offentliga biträden utses enligt exempelvis lagar om psykiatrisk tvångsvård, rättspsykiatrisk tvångsvård, vård av unga eller vård av missbrukare. Det avviker dessutom från hur förfarandet med offentliga försvarare i brottmålsprocessen hanteras. I samtliga dessa fall utses det offentliga biträdet/ombudet av domstolen och inte av den handläggande

Fel! Okänt namn på

myndigheten. Skälet till detta är förstås att myndigheten kan ha ett intresse av att en viss person utses som biträde eller ombud, liksom att myndigheten inte hanterar ärendet helt objektivt.

Miljöpartiet anser därför att offentliga biträden i utlänningsärenden skall utses av migrationsdomstolen och inte av Migrationsverket. Föreslagna medel under anslaget 12:6 kan därför flyttas till anslag 12:5.

3.5 Utvisa och avvisa färre!

Ingen del av den svenska asylprocessen är så inhuman som den del där ett utvisnings- eller avvisningsbeslut skall verkställas. Många gånger sker ett otal försök att verkställa ett beslut, utan att det angivna mottagarlandet ens vill befatta sig med individen i fråga. Systemet är dessutom oerhört kostsamt och administrativt svåröverskådligt. Samordningen mellan polis och Migrationsverket brister också. Ett led i en effektivisering av verkställighetsprocessen kan vara att renodla ansvaret till endera myndigheten. Ett annat led kan vara att nya riktlinjer utfärdas för hur verkställighet får ske och hur många gånger ett försök kan ske.

Vi bedömer att stora effektiviseringsvinster finns att hämta här. Särskilt om Sverige börjar tillämpa en mer human flyktingpolitik, där fler får stanna. Vi bedömer att det går att spara 102 miljoner kronor årligen.

4 Ugiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp

4.1 Beräkning av sjukpenninggrundade inkomster utifrån historiska inkomster

Vi anser inte att en ändring av beräkning av den sjukpenninggrundade inkomsten skall ändras till att beräknas på historiska inkomster. Det riskerar att medföra att människor får ekonomiskt försämrade livsvillkor, vilket drabbar i synnerhet dem som blir långvarigt sjuka. Regeringen föreslår i budgeten att i avvaktan på ett sådant förslag reducera den sjukpenninggrundande inkomsten på så sätt att den multipliceras med faktorn 0,989 vid beräkningar av dagsättning som beräknas utifrån SGI:n. Vi anser att detta är ett felaktigt tillvägagångssätt som drabbar redan utsatta. Det rimmar även dåligt med målområde 2 i folkhälsopolitiken: ”Ekonomisk och social trygghet”.

Förslaget beräknas minska anslag 19:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m. med 370 miljoner kronor och anslag 21:2 Föräldraförsäkringen med 315 miljoner kronor 2007. Det är oklart när detta är tänkt att övergå i andra beräkningar av historisk inkomst och hur det slår ekonomiskt. Vi beräknar därför på samma summor för 2008 och 2009.

4.2 Sänk ej nivån för arbetslösa sjukskrivna

Vi vänder oss mot den sänkta nivån som planeras i a-kassan. Det betyder i sin tur att sjukpenningen beräknas på den lägre inkomsten och sjukskrivna arbetslösa drabbas extra hårt. Förslaget som nu ligger innebär att en person som har högsta ersättningsnivån i a-kassa och blir sjuk får en sjukpenning på 486 kronor per dag före skatt. Det är inte lätt att leva på. Arbetslösa sjukskrivna har också barn och dessa barn drabbas extra hårt. Förslaget stärker klyftorna och motverkar folkhälsopolitikens målområde 2 ”Ekonomisk och social trygghet”. Utgiftsminskningen är beräknad till 90 miljoner kronor för 2007. Vi anser inte att denna skall göras.

4.3 Avskaffa ej medfinansieringen

Vi anser inte att avskaffandet av den särskilda sjukförsäkringsavgiften (den så kallade medfinansieringen) ska göras. De regler som finns har i själva verket gynnat småföretagare, och det har inneburit drivkrafter för arbetsgivare att ta rehabiliteringsansvaret på allvar. Vi vet dock att det funnits problem. Bland annat har företag inte alltid fått det stöd som utlovats från Försäkringskassan, avstämningarna har inte skett och beslut har dröjt. Vi anser därför att förutsättningarna radikalt måste förbättras så att företagare känner sig helt trygga och bekväma med systemet. De måste också få tillräckligt med konkret information för att förstå de olika delarnas inbördes konstruktion. Ansvar för rehabiliteringsutredningarna behöver klargöras. Arbetsgivare som är fullt införstådda tycker oftast att det är ett bra system.

Ett stort antal projekt som leder till minskad ohälsa på arbetsplatsen har satts i gång över landet. Vi menar att det är tack vare denna reform.

4.4 Trafikförsäkringen

Alkolåsutredningen föreslog bland annat att det ekonomiska ansvaret för trafikolyckor överförs till trafikförsäkringen där alkolås kan vara ett kriterium för en sänkning av försäkringspremierna. I vilken utsträckning regeringens tankegångar överensstämmer med utredningens är oklart. Vi anser att en utredning, med utgångspunkt i de förslag som togs fram i SOU 2005:72 och SOU 2006:72, behöver se närmare på hur den praktiska utformningen av trafikförsäkringen kan utformas. Finland har detta system sedan länge och praktisk erfarenhet att ta till vara i sammanhanget.

4.5 Otydlighet i rehabilitering

Det är bra att individen skall ges reellt inflytande över rehabiliteringsprocessen genom att rehabiliteringsmöjligheterna stärks. Men regeringen skriver också att arbetsgivarens ansvar för rehabiliteringsutredningar skall upphöra.

Fel! Okänt namn på

Koordinatorer skall öka förutsättningarna och driva på rehabiliteringsprocessen. Hur man tänkt sig detta blir särskilt otydligt när regeringen i texten skriver att en koordinator också kan vara ett stöd för arbetsgivarens rehabiliteringsverksamhet.

4.6 Åtgärder för personer med aktivitets- eller sjukersättning

Det är helt klart att regeringen tänker sig att personer med aktivitets- eller sjukersättning skall pressas tillbaka till arbetslivet med ekonomiska styrmedel. Det skall bli tufft att vara sjukpensionär med andra ord. Man säger dock också att det finns de som inte kan återgå i jobb och man vill förbättra den ekonomiska situationen på sikt för dem, bland annat genom förbättringar av bostadstillägget. Det är tur att detta i alla fall nämns. När det gäller förslaget att ändra pensionsrätten för dem med inkomstrelaterad aktivitets- och sjukersättning genom att sänka antagandeinkomsten från dagens 93 till 80 %, tycker vi att detta är ett rent märkligt förslag. Sjuka drabbas dubbelt genom att också få sänkt pension. Det är ett ogenomtänkt förslag som utan tvekan drabbar utsatta grupper. Anslag 19.2 Aktivitets- och sjukersättningar m.m. var tänkt att på detta sätt minskas med 1 700 miljoner kronor, vilket vi motsätter oss.

Man kan också fråga sig huruvida detta bara blir en omfördelning av pengar över tid – att man skjuter en kostnad framför sig. Det blir i dag en minskad ålderspensionsavgift till systemet, men i själva verket kommer många personer som varit ”förtidspensionärer” att behöva garantipensionen och vara beroende av pengar från statskassan. Förmodligen en hel del fler med detta förslag.

4.7 Läkarintyg från första sjukdagen

Att arbetsgivare skall kunna begära sjukintyg av den anställde redan första dagen är ett rent dåligt förslag. Förutom den misstro det andas mot individen kommer det att få till följd ett påtagligt ökat tryck på vårdcentraler som redan är hårt pressade och privata mottagningar som finansieras av landstingen. Kötiderna kommer att bli längre. För människor med pressad ekonomi är kostnaden för läkarbesök även en påtaglig kostnad.

4.8 Avskaffa inte försäkringsdelegationerna

Regeringen aviserar att man skall återkomma med förslag om att avskaffa socialförsäkringsnämnderna. Försäkringsdelegationen nämns också, visserligen otydligt, i propositionen. Skälen beskriver man vara krav på ökad rättssäkerhet och effektiviserat beslutsfattande hos Försäkringskassan. Vi anser att detta är ett misstag. Det är viktigt med den folkliga förankring som finns genom de politiska tillsättningarna. Försäkringskassedelegationerna måste

finnas kvar. De fyller en viktig funktion och har blivit lite av folkets talespersoner.

Vi vill också återinföra allmän rättshjälp för ökad rättssäkerhet, och anser att frågan behöver utredas, vilket även nämns i budgetmotion för utgiftsområde 4.

4.9 Aktsamhet gällande diffusa diagnoser

Människor skall inte vara sjukskrivna längre än nödvändigt och det är särskilt viktigt att de får adekvat hjälp, vård och rehabilitering så snart som möjligt. Vi utläser dock en önskan hos regeringen om klara regler för vad som ger sjukskrivning och inte. Hur länge sjukskrivning skall ske utifrån vissa diagnoser etcetera. Människor är individer och helt olika varandra. Därför reagerar vi också olika på både sjukdomstillstånd och psykiska påfrestningar. Sjukförsäkringssystemet måste vara anpassat till människor och inte tvärtom. Att särskilt närma sig de diffusa diagnoserna är bra, men då i syfte att ge rätt hjälp, inte för att göra stelbenta regler som gör att man kan avfärda människors upplevelser av smärta eller sjukdom.

Vi vänder oss särskilt mot tanken på att särskilda utlåtanden från vissa försäkringsmedicinskt utbildade läkare bör användas oftare. Det finns redan alltför många förtvivlade och kränkta människor som fått bedömningar av försäkringsläkare på liknande sätt, utan att ha haft möjlighet att bemöta deras bedömningar. Vi måste i stället mer gå ifrån detta system och sträva efter dialog med människor. Ett samtal mellan försäkringsläkare, läkare och patient kan i stället klargöra mycket och ge ett bättre avstamp framåt. Psykologiska faktorer måste finnas med.

När regeringen betonar en aktivare försäkringsmässig tillämpning och lyfter fram arbetslinjen finns det skäl att vara orolig att den nya regeringen bortser från folkhälsopropositionens första målområde ”delaktighet och inflytande”.

4.10 Ange fusk

Vi i Miljöpartiet tycker självklart att det är viktigt att vara rädda om de system vi har, och det inbegriper att de inte skall missbrukas. Glidning i moral i samhället är aldrig bra, och som vi också nämner i motionen på arbetsmarknadsområdet, så har inte minst regeringsledamöter och andra den senaste tiden uppvisat en påtagligt låg moral på områden där det för andra är lika självklart att följa reglerna. Det är dags för en omfattande folkbildning som syftar till respekt för de solidariskt skattefinansierade ersättningssystemen, inte minst i samhällets högre inkomstled.

Att samköra register och göra generella kontrollsystem kan vara bra. Det är möjligt att de summor man tror sig spara in verkligen blir insparade. Vi vänder oss dock kraftigt mot att anta en allmänt misstänksam hållning, till exempel i individuella kontakter med människor som är sjuka. Det drabbar då

Fel! Okänt namn på

vanligen redan utsatta, sällan människor i högt uppsatta positioner med pondus.

5 Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

5.1 Höjd garantipension

När det gäller garantipension föreslår inte regeringen något ökat belopp. Där-
emot säger man att man kommer att återkomma med förslag till mindre tek-
niska justeringar av regler för beräkning av garantipension i vissa fall. Det-
samma gäller äldreförsörjningsstödet. Vi hoppas att detta inte skall medföra
försämringar.

Utöver de förbättringar som görs i bostadstillägget anser vi att man bör
göra en generell höjning av garantipensionsbeloppet med 1 000 kronor om
året från och med den 1 juli 2007.

6 Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

6.1 Barntidsförsäkring

Vi vill ge föräldrar större ekonomiska möjligheter att arbeta mindre medan
barnen är små. I dag finns en laglig rätt för småbarnsföräldrar att minska sin
arbetstid till 75 %. Det är bra och utnyttjas av en hel del föräldrar. Men
många har inte råd. Vårt mål är att betydligt fler föräldrar än i dag skall kunna
välja att förkorta sin arbetstid medan barnen är små. Vårt förslag gäller för-
äldrar med barn upp till 3 år. De som arbetar 75 % eller mindre skall få en
ekonomisk ersättning för att täcka upp en del av den lägre inkomsten.

Den särskilda föräldraförsäkringen till stöd för kortare arbetstid skall vara
en kompletterande del av den totala föräldraförsäkringen på samma sätt som
till exempel den tillfälliga föräldrapenningen vid vård av sjukt barn. Den skall
vara ett komplement till den allmänna föräldraförsäkringen i övrigt. Den
allmänna föräldraförsäkringen skall kunna fortsätta att utnyttjas precis som i
dag, även med flexibelt uttag, parallellt med den föreslagna särskilda försäk-
ringen.

Den särskilda föräldraförsäkringen skall kunna utnyttjas från månaden ef-
ter det barnet fyllt 1 år till och med den månad det fyllt 3 år. Båda föräldrarna
skall kunna utnyttja försäkringen samtidigt, vilket ökar möjligheten för båda
att gå ned i arbetstid. En viss flexibilitet bör kunna medges i uttag av arbets-
tid, till exempel genomsnittsberäkning under en tremånadersperiod och ett
begränsat mertidsarbete vid arbetstoppar. Försäkringsbeloppet bör kunna

utbetalas efter redovisning från den ansökande månads- eller kvartalsvis i efterskott.

Försäkringsbeloppet för den som uppfyller villkoren föreslås vara 1 500 kronor per månad. På samma sätt som föräldraförsäkringen och sociala försäkringsersättningar i övrigt skall beloppet vara beskattat. För den som bara betalar kommunalskatt blir därmed nettot vanligen omkring 1 000 kronor i månaden, för den som betalar statlig skatt cirka 750 kronor i månaden.

Kostnaden för den föreslagna reformen är givetvis beroende av hur många som kommer att utnyttja den. Vi uppskattar den till 2 miljarder kronor per år.

6.2 Förlängd föräldraförsäkring

Vi i Miljöpartiet har länge drivit kravet på förlängd föräldraförsäkring från dagens 16 månader till 18 månader. Att ha tid tillsammans med sina barn är helt enkelt en av de viktigaste uppgifterna i livet. Vi vill förlänga denna möjlighet. Det är också viktigt ur barnperspektiv att barn inte skall tvingas börja dagis tidigare än vad de är redo för. På detta sätt har föräldrarna att anpassa sin föräldraledighet i förhållande till barnets behov.

Vi anser också att det under en av dessa månader skall vara möjlig för föräldrarna att ha föräldraledigt samtidigt. Vi vill i ett första steg förlänga föräldraförsäkringen med 1 månad från och med 2007. Beräknad kostnad är 1,5 miljarder kronor per år. Om budgetläget tillåter vill vi kunna utöka ytterligare 1 månad från och med 2010.

6.3 Högre tak i föräldraförsäkringen

När man nu sänker taket i sjukförsäkringen anser vi att det är bra att taket ligger kvar på den högre nivån. Detta ur ett könsperspektiv då det kan bidra till att fäder tar ut föräldraledighet i större utsträckning.

Det är i synnerhet i familjer med lägre inkomster som männen är sämst på att ta ut föräldraledighet. I en familj där ena parten har en månadslön på 18 000 kronor och den andre på 27 000 kronor, har ett par hundra kronor betydligt större betydelse än för familjer där båda tjänar runt 30 000 kronor.

Den allra mest avgörande faktorn är förstås att minska löneskillnaderna så att det inte finns ekonomiska incitament för att den som tjänar minst skall vara föräldraledig.

6.4 Minskat avdrag för sjukpenninggrundande inkomst

Även dagpenningen i föräldraförsäkringen blir reducerad då SGI:n beräknas räknas ned med multipliceringsfaktorn 0,989. Av samma skäl som vi skriver ovan i 4.1 anser vi inte att detta skall göras. Beräknade 315 miljoner kronor som är tänkta att minska anslaget vill vi ha kvar.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 31 oktober 2006

Gunvor G Ericson (mp)

Thomas Nihlén (mp)

Bodil Ceballos (mp)